

ANTWOORDENBLAD

Echt of nep?

Los antwoordenblad, hoort bij het werkblad met 17 vragen

VRAAG 1

NEP

Goede antwoord: Dit is waarschijnlijk nep

Veel uitroeptekens, een claim die niemand kan checken, en geen bron. Dat zijn drie alarmbellen tegelijk. Hoe harder een bericht schreeuwt, hoe meer reden om het te checken.

VRAAG 2

NIET WAAR

Goede antwoord: Niet waar

Nepnieuws bestaat al veel langer dan internet. Denk aan propaganda in oorlogstijd of overdreven verhalen in oude kranten. Internet zorgt er wel voor dat nepnieuws sneller en verder verspreidt dan ooit.

VRAAG 3

SATIRE

Goede antwoord: Dit is een grappenaccount, geen echt nieuws

Sommige accounts maken expres overdreven, grappige berichten. Dat heet satire. Het is niet gemaakt om te misleiden, maar het wordt soms wel per ongeluk als serieus nieuws doorgestuurd. Kijk naar het account: staat er ergens humor of satire?

VRAAG 4

NIET WAAR

Goede antwoord: Niet waar

Een foto kan echt zijn, en toch bij een verkeerd verhaal geplakt worden. Denk aan een oude foto die als nieuw wordt gebruikt, of een foto van een heel andere plek.

VRAAG 5

VERKEERDE STAD

Goede antwoord: Nee, de foto is echt, maar hij is gemaakt in een andere stad dan er staat

De foto zelf is echt, maar hij komt niet uit Amsterdam. Kijk maar naar de locatiegegevens in de foto: deze overstroming is in Utrecht gefotografeerd. Een echte foto bij de verkeerde plek plakken gebeurt vaker dan je denkt.

VRAAG 6

NIET WAAR

Goede antwoord: Niet waar

Populariteit zegt niks over waarheid. Nepnieuws verspreidt zich vaak juist sneller dan echt nieuws, omdat het spannender of schokkender klinkt.

VRAAG 7**WAAR****Goede antwoord: Waar**

Dit heet bevestigingsbias. We geloven sneller iets dat past bij wat we al dachten, ook als het niet klopt. Daarom is het extra belangrijk om ook berichten te checken die je toevallig gelijk geven.

VRAAG 8**WAAR****Goede antwoord: Waar**

Bots kunnen automatisch duizenden keer een bericht liken of delen. Zo lijkt het net of heel veel echte mensen het geloven, terwijl dat niet zo is.

VRAAG 9**NIET WAAR****Goede antwoord: Niet waar**

Iedereen kan met een simpel programma een screenshot namaken of aanpassen die er echt uit ziet. Zoek het originele bericht zelf op voor je een screenshot gelooft of deelt.

VRAAG 10**NIET WAAR****Goede antwoord: Niet waar**

Een bron erbij hebben is een goed teken, maar de bron zelf kan ook onbetrouwbaar zijn. Check altijd of de bron zelf te vertrouwen is, niet alleen of er iets bij staat.

VRAAG 11**NIET WAAR****Goede antwoord: Niet waar**

Het is de taak van journalisten om feiten te checken. Toch kan het gebeuren dat bronnen niet goed gecontroleerd worden, waardoor er foutieve informatie in de krant verschijnt. Ook journalisten maken weleens fouten.

VRAAG 12**NIET WAAR****Goede antwoord: Niet waar**

Geld is een reden, meer clicks betekent meer advertentie inkomsten. Maar het kan ook gaan om macht, om mensen tegen elkaar op te zetten, of gewoon om aandacht.

VRAAG 13**NIET WAAR****Goede antwoord: Niet waar**

Een mening kan goed onderbouwd zijn, maar blijft een persoonlijke kijk op iets. Een feit is te controleren en klopt onafhankelijk van wie het zegt. Daarom is een feit altijd betrouwbaarder dan een mening, hoe overtuigend die ook klinkt.

VRAAG 14**WAAR****Goede antwoord: Waar**

Dit klopt, al worden nepvideo's steeds beter gemaakt. Let op vreemde bewegingen, licht dat niet past bij de omgeving, of een stem die net niet helemaal synchroon loopt met de mond.

VRAAG 15**NIET WAAR****Goede antwoord: Niet waar**

Een blauw vinkje zegt alleen iets over wie het account is, of dat iemand ervoor betaald heeft. Het zegt niets over of de inhoud die ze delen ook klopt.

VRAAG 16**NIET WAAR****Goede antwoord: Niet waar**

Een AI chatbot verzint soms dingen die er kloppend uitzien, maar niet waar zijn. Behandel een antwoord van een chatbot dus ook als iets om te checken, niet als een feit.

VRAAG 17**NIET WAAR****Goede antwoord: Niet waar**

Iedereen kan erin trappen, jong of oud. Nepnieuws is vaak juist heel goed gemaakt om iedereen te overtuigen, niet alleen een bepaalde leeftijd.